

[Poul Sørensen.]

som nu dannes af amtmanden plus 4 personer valgt af amtsrådet, er en fornuftig nyskabelse. Det, der her tilfredsstillende os, er, at det medvirker til at skabe endnu mere og større selvstændighed for kommunerne, end de har i øjeblikket. Jeg ved vel, at der har været overvejelser vedrørende indenrigsministeriets hidtidige forhold til kommunerne i deres mere daglige tilværelse. Men hvis vi skal frigøre kommunerne og gøre dem til de selvstændige organer, som dette peger på, og som vi i hvert fald meget gerne vil støtte og arbejde med på, tror jeg, fremgangsmåden ved et tilsynsråd af denne art befordrer kommunernes frie stilling.

Jeg gentager, hvad jeg begyndte med: det er en glæde for os at kunne medarbejde på disse ting; det er et område, som har den største betydning for vort lands fremtid, og det er mit håb, at de uoverensstemmelser mellem forskellige synspunkter, som vi kan skimte nu, kan bringes ud af verden, så vi i enighed må kunne gennemføre en nyttig og bæredygtig kommunalrevision i løbet af ikke så forfærdelig lang tid.

Kirkegaard: Da kommunallovskommissionen i 1958 blev nedsat med den opgave at se på og eventuelt foreslå ændringer i den kommunale struktur, blev det landet over modtaget med stor velvilje. Hist og her blev der dog også givet udtryk for betænkeligheder ved noget så nymodens som større kommuner. Synspunktet var vel nok det, at vi ved, hvad vi har, men vi ved ikke, hvad vi får. Situationen ligner i nogen grad den, som vi oplevede for omkring en snes år siden, da vi fik en skolelov, som gav muligheder for at opføre ret store central-skoler. Der var dengang vist i næsten alle sogne landet over nogen modstand mod de større skoler. Man ville ikke opgive de små eller de mindre skoler, som man var vant til. I løbet af nogle få år var den diskussion dog overstået, og alle erkender i dag, at det var en stor forbedring med den skolelov, vi fik dengang.

Hvad angår de kommende ændringer i den kommunale struktur, går det — sådan ser det i hvert fald ud i dag — akkurat på samme måde: først en lille smule modstand og dernæst tilslutning fra alle sider til den tanke, som er opstået. Når det er

tilfældet, skyldes det i høj grad, at kommunallovskommissionens ret snævre arbejdsudvalg i et fortrinligt og dygtigt samarbejde med et lige så dygtigt sekretariat løbende har orienteret offentligheden om det foretagne arbejde og om de foretagne meget grundige undersøgelser. De oplysninger, der på den måde tid efter anden er tilflydt offentligheden, er blevet modtaget med interesse og har dannet grundlag for den diskussion, som har stået landet over, og som jo i virkeligheden er en forudsætning for at nå et godt resultat. Et sådant godt resultat tror jeg utvivlsomt vi kan nå med den afgivne betænkning og indenrigsministerens lovforslag som udgangspunkt.

På fuldstændig frivilligt grundlag er der jo allerede landet over organiseret et betydeligt antal såkaldte storkommuner, og yderligere flere er under forberedelse. Det er forståeligt, hvis de næsten rene landkommuner for tiden er en smule misundelige på byområderne og købstæderne. På grund af den store efterspørgsel efter industrivarer både til hjemmemarkedet og til eksport udvikler byerne sig hastigt. Den store aktivitet giver fortjeneste og dermed et godt skattegrundlag, medens den økonomiske vækst i de mindre landkommuner stagnerer. Under hensyn til den, man har somme tider brugt udtrykket lidt skæve udvikling, forstår jeg meget vel det synspunkt, som nu og da bliver fremsat, at vi må endelig ikke gå rundt og tro, at bare man lægger 4-5 landkommuner sammen til en storkommune, bliver de velhavende. Det er naturligvis rigtigt. Alligevel bør man dog vist ikke se bort fra, at vore kommuner bliver mere ensartede end nu, når enhederne bliver større.

Nu vil jeg naturligvis ikke påstå, at jeg kender hele landet helt indgående, men jeg vil dog mene, at der næsten altid i en storkommune vil være om ikke andet så dog begyndelsen til en vis bymæssig bebyggelse. Hvis det er tilfældet, skal den stedlige kommunalbestyrelse kæle en lille smule for en sådan byudvikling, så den også udvikler sig industrielt med deraf følgende øget aktivitet og muligheder for stabile indtægter for så mange mennesker som overhovedet muligt.

Det er mit indtryk, at mange sognekommuner, som grænser til en købstad, går og